

۲۰۱۵/۰۷/۱۰

پوهندوی آصف بهاند

د کوچنیانو ادبیات

تاریخی پس منظر، اوسنی حالت

پنځه لسمه برخه

د کوچنیانو ادبیاتو د مقالو په ځینو برخو کې مې پر دې بحث کړی و چې د ماشومانو او کوچنیانو له پاره، د کوچنیانو د ادبیاتو په نامه را ټول شوي، تخلیق شوي، چاپ او خپاره شوي مواد چیرې، څه ډول چاپ او خپاره شوي دي او په کومو آدرسونو آنلاين شوي دي. په دې باب څومره مواد چې ما ته په لاس راغلي یا مې له نظره تیر شوي دي، ما یو په یو د همدې سلسلې (د کوچنیانو ادبیات، تاریخی پس منظر، اوسنی حالت) په ځینو برخو کې معرفي کړي دي چې انټرنیټي پټي یې په لاندې ډول دي:

http://www.afghan-german.net/upload/Tahlilha_PDF/bahand_a_kochnian9.pdf

http://www.afghan-german.net/upload/Tahlilha_PDF/bahand_a_kocnian10.pdf

http://www.afghan-german.net/upload/Tahlilha_PDF/bahand_a_kochnian11.pdf

http://www.afghan-german.net/upload/Tahlilha_PDF/bahand_a_kochnian12.pdf

اوس نو پاتې دا شوه چې څنگه دا لیکلي کتابونه او مواد تر کوچنیانو او تر کورنیو پورې ورسیري. انټرنیټي پټي ور وینودل شي، د لوستلو زمینه یې ورته برابره کړای شي، کوچني ته د لوستلو او ور باندې د پوهیدلو چل و بنودل شي.

زما له انده اوس دا د هر مور پلار، د هرې کورنۍ د مشرانو او زلمو کار دی چې دا لیکلي مواد او کتابونه د ماشومانو تر وړو او نازکو لاسونو پورې ورسوي. لارښوونه دې ورته وکړي، ټکي په ټکي دې ورسره و وایي او د هر توري تشریح ته دې د خپلې حوصلې ځادر وغوروي او که نه، نو ...

د کوچنیانو او د کوچنیانو ادبیاتو په برخه کې چې پاس ما څومره لیکوال، کتابونه او نشریې معرفي کړي دي او ور باندې غږیدلي يم، په ډاډ سره ویلای شم چې دا کار بشپړ نه دی، د بشپړتیا تر نیمايي هم را ټیټ دی. د همدې خبرې په رڼا کې ویلای شم چې:

دا د دې مانا نه لري چې گواکې زما څیرنه هر اړخیزه او بشپړه ده او ما به دا توره کړې وي چې تر نن پورې ټول هغه مواد او کتابونه چې په پښتو ژبه باندې د کوچنیانو د ادب په نامه لیکل شوي او تخلیق شوي دي، ما به لیدلي او څیړلي وي. نه داسې نه ده او دا کار یو څه نا شونی هم دی. ما ته د خپلو امکاناتو په چوکاټ کې چې څومره مواد په مخه راغلي دي او څومره لیکوال او شاعران مې پیژندلي دي، خبرې مې ور باندې کړي دي او معرفي کړي دي. دې. بنایي ډیر کتابونه او لیکوال له ما نه پاتې وي او په دې برخه کې ځیني خپاره شوي آثارو نه به زه نا خبره يم. یو مثال یې د کتابونو هغه سلسله ده چې د یوه کتاب په یوازې پیژندنه کې زه ورسره مخ شوم.

یوه ورځ د مخکتاب په بڼه کې گرځیدم چې د کوچنیانو له پاره د یو نوي کتاب له نامه سره آشنا شوم. دا کتاب «ماشومانو ته د نبوي سیرت کیسي او درسونه» نومیري. یاد کتاب مصري لیکوال عبدالحکیم عبدالفتاح محمد عبوس لیکلی دی او ښاغلي زاهد جلالی پښتو ته ژباړلی دی. په فیسبوک کې یوازې د کتاب د لومړۍ او وروستۍ پښتې عکس ایښودل شوی و چې د کتاب نوم، مولف او ژباړن ورته پیژندل کېدای شو. د کتاب فهرست او محتویات په کې نه و معرفي شوي، خو د کتاب په عکس کې له عنوان نه پاس لیکلي وو:

«د ماشومانو له پاره کتابي سلسله (۹)»

د پاڼو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزي بڼې پاڼوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

له دې جملې نه داسې ښکاري چې له دې کتاب نه مخکې اته نور کتابونه هم د کوچنيانو له پاره ليکل شوي او چاپ شوي دي، او زه به يې د دې قحط الکتاب په چاپيريال کې څنگه تر لاسه کړم چې په محتوا باندې يې څه وليکم او ښکاره کړم چې دا کتابونه د ماشومانو او کوچنيانو فکرونه په سمه لار سيخوي او که له سمې لارې نه يې په بله اړوي. څه شی ماشومانو او کوچنيانو ته ورکوي او که څه ور نه اخلي؟

دا يې يوه هغه بيلگه وه چې د تصادف له مخې ما وليدله، کيدای شي نور ډير داسې مواد له ما نه پاتې وي چې په رښتيا د کوچنيانو د ادبياتو په دايره کې راځي، څيرل او پيژندل يې اړين دي، خو ... د کوچنيانو د ادبياتو په نامه، يا د ماشومانو او کوچنيانو د روزنې له پاره څه ليکل او حتی په تعليمي نصاب کې چې د ماشومانو او کوچنيانو له پاره کوم موضوعات انتخابيږي او بيا ليکل کيږي يا ژباړل کيږي؛ د هغو د انتخاب په باب فکر کول ډير اړين او ضروري دي چې ليکوال او شاعر د ليکلو او ژباړلو له پاره کومه موضوع انتخابوي او بيا يې د تخليق، تاليف او يا ترجمې په نامه د کوچنيانو د ادبياتو تر سر ليک لاندې، د هغوی په لاس کې ورکوي .

اصل مقصد دا دی چې بايد فکر وشي: زموږ ليکل شوي، ژباړل شوي او يا تخليق شوي آثار يا مواد ماشوم او کوچني ته څه ورکوي د تيارې پر لوري يې بيا يې او که د رڼا پر خوا، د ژوند او تمدن پر لارې يې سيخوي، که د هغې پر ضد؟

دغه لنډې مقاله (د کوچنيانو ادبيات، تاريخي پس منظر، اوسنی حالت، پنځه لسمه برخه) چې کيدای شي د يوې نتيجه گيرۍ په بڼه و انگيرل شي، د دې مانا نه لري چې د کوچنيانو د ادبياتو د پيژندنې او څيړنې په برخه کې زه خپل کار بشپړ يا تمام گڼم او نور لاس تر زني کينم؛ نه داسې نه ده. د کوچنيانو د ادبياتو په برخه به زما کار روان وي او تل به زما هڅه دا وي چې د نويو موادو په تر لاسه کولو سره به زه هغه څيړم. د نويو ستونزو او نويو پوښتنو په را پيدا کيدو سره به د نورو قلموالو په مرسته د هرې پوښتنې له پاره يو ځواب او د هرې ستونزې له پاره يوه د حل لار پيدا کوو.

د پنځلسمې برخې پای

د پاڼو شميره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په ځير و لولئ